

SECTION 3. WORLD POLITICS

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-517-4-7>

THE ROLE OF INTERNATIONAL ARCHIVAL CONGRESSES IN SHAPING GLOBAL ARCHIVAL POLICY

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ АРХІВНИХ КОНГРЕСІВ У ФОРМУВАННІ СВІТОВОЇ АРХІВНОЇ ПОЛІТИКИ

Maksymenko A. I.

*4th year student at the Faculty
of History*

*Taras Shevchenko National University
of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Максименко А. Ю.

*студентка IV курсу
історичного факультету*

*Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Роль міжнародних архівних конгресів пов'язано з розвитком архівної справи та необхідністю світової співпраці в цій галузі. Головна ідея організації таких зустрічей виникла з огляду на глобальні зміни, коли стало зрозуміло, що збереження і доступність до архівних документів є не лише національним, а й міжнародним питанням.

Одні з перших міжнародних зустрічей архівістів відбулися на початку 20 століття, коли усвідомлюється потреба в обміні досвідом та встановлення стандартів для більш ефективного зберігання документів. Такі зібрання служили не тільки платформою для обговорення технічних аспектів архівної роботи, а й важливих питань, пов'язаних з культурною спадщиною.

Прикладом першого конгресу, в якому взяли участь архівісти, є Міжнародний конгрес архівістів і бібліотекарів, що відбувся з 29 по 31 серпня 1910 року в Брюсселі. У ньому взяли участь понад 500 делегатів з 18 країн, у тому числі 120 архівістів, це були провідні архівісти з Франції (А. Штевін), Бельгії (Р. Фруїн, С. Мюллер, Ж. Кювельє), США (У. Ліланд) та інших країн. Під час архівної секції обговорювалися питання систематизації та організації зберігання архівних документів, у результаті дискусії також було зазначено про необхідність створення академічних програм для підготовки майбутніх архівістів. Значним досягненням також стало і міжнародне визнання переваг принципу провенієнції як основи для систематизації архівних документів. [1, с. 51].

За цих умов виникла ідея організувати саме міжнародні архівні конгреси, які об'єднували архівістів з усього світу для обміну знаннями, вирішення спільних проблем та встановлення глобальних стандартів у сфері збереження інформації.

Перший міжнародний конгрес архівістів, організований під керівництвом ЮНЕСКО, розпочав свою роботу 23 серпня 1950 року в Парижі, в історичних будівлях Національного архіву Франції – палацах Субіз і Роан. Під час конгресу обговорювалися головні питання, серед яких: організація роботи архівів, використання мікрофільмування для збереження документів, аналіз досвіду Другої світової війни для розробки стандартів захисту архівів під час збройних конфліктів, а також встановлення принципів забезпечення більшого доступу дослідників до архівних матеріалів [1, с. 53].

В подальшому міжнародні конгреси архівістів відбувалися кожні три роки з 1950 по 1956 рік, а після 1956 року – раз на чотири роки. На цих конгресах обговорювалися найважливіші питання архівної діяльності, зокрема статус державних архівів, архівні технології, бібліографія і термінологія, доступ до архівних документів, професійна архівна освіта, збереження архівної спадщини, розвиток архівного законодавства та багато іншого.

Тематики конгресів постійно розширювались, через зміни й розвиток архівної справи. Перші конгреси зосереджувалися на основних питаннях: контроль за відомчими архівами, архівна бібліографія, статус приватних архівів (Париж, 1950). На конгресі 1956 року в Гаазі обговорювалися такі теми, як фінансування архівів, підготовка майбутніх архівістів, функції архівів у мистецтві та історії.

У наступні десятиліття тематика конгресів стала глибшою, охоплюючи технологічні та організаційні аспекти. Наприклад, у Стокгольмі в 1960 році обговорювали реставрацію архівних документів та зберігання картографічних матеріалів. У Брюсселі в 1964 розглядалися питання класифікації архівної інформації та публікації архівних матеріалів, а у Вашингтоні в 1966 мікрофільмування та лібералізація доступу до архівів.

З часом конгреси почали розглядати ще ширше коло актуальних аспектів архівної справи, так, у Мадриді в 1968 році дискусії були зосереджені на політиці мікрофільмування та реставрації, а також на управлінні архівними установами. У Москві в 1972 ключовими питаннями були взаємовідносини між державними і відомчими архівами та розвиток аудіовізуальних документів.

Особливу увагу учасники конгресів приділяли розвитку архівної професії та ресурсному забезпеченню галузі. У Вашингтоні в 1976 році дискусії були зосереджені на реорганізації архівної справи, а на

ювілейному конгресі 1980 року в Парижі – про наукове використання архівної інформації. Серед інших важливих тем були «Виклики для архівів при обмежених ресурсах» (Бонн, 1985), «Нові архіви» (Париж, 1988) та важливість професійної освіти для архівістів (Монреаль, 1992).

З переходом у XXI століття фокус уваги поступово змістився на інформаційне суспільство і нові цифрові технології. Так, у Севільї в 2000 році обговорювалися архіви в умовах інформаційного суспільства нового тисячоліття, у Відні 2004 року – питання архівів, пам'яті і знання, конгрес 2008 року в Куала-Лумпурі був присвячений майбутньому архівів у суспільстві. В 2016 році в Сеулі було розглянуто роль архівів у забезпеченні культурної чутливості, справедливості та співпраці у глобалізованому світі. У 2020 році через пандемію COVID-19 міжнародний конгрес архівістів був скасований і перенесений на 2021 рік. Його особливістю стала зустріч учасників з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, на якому дослідники поділилися інноваційними ідеями, проектами та дослідженнями, щоб розширити критичну роль, які відіграють архіви в суспільствах знань 21-го століття, а у 2023 році в Абу-Дабі обговорювалась роль архівів на міжнародній арені як інституція пам'яті та їх місія в протистоянні викликам у конфліктах та інших подіях [3].

Загалом міжнародні архівні конгреси, проведені в 1950–2023 роках, розглянули широке коло важливих питань. Серед них були архівне законодавство, бібліографія і термінологія, реставрація та збереження документів, мікрофільмування, доступ до архівних матеріалів, робота архівних установ. Крім цього, піднімалися теми лібералізації доступу до архівів та використання документальної інформації, архіви в умовах інформаційного суспільства, роль архівів як установ пам'яті, а також проблеми професійної підготовки.

Література:

1. Палієнко М. Г. Міжнародне архівне співробітництво: від зародження ідей до реалізації масштабних проектів у добу інформаційного суспільства (до 70-річчя міжнародної ради архівів). *Архіви України*. 2018. Вип. 4. № 315. С. 49–63.

2. Левченко Л. Л. XVI Міжнародний конгрес архівів та розвиток національних архівів Малайзії (за результатами роботи української делегації у м. Куала-Лумпур). *Архіви України*. 2009. № 1–2. С. 180–191.

3. Анатолій Хромов представляє Україну на Міжнародному конгресі архівів. *Державна архівна служба України*. URL: [https://archives.gov.ua/ua/2023/10/10/%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%bb%d1%96%d0%b9-%d1%85%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0](https://archives.gov.ua/ua/2023/10/10/%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%bb%d1%96%d0%b9-%d1%85%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%bb%d1%96%d0%b9-%d1%85%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0)

%be%d0%b2-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d0%bb%d1%8f%d1%94-%d1%83%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d1%83/ (дата звернення: 09.12.2024).

4. Матяш І. Б. XV Міжнародний конгрес архівів «Архіви, Пам'ять і Знання». *Студії з архівної справи та документознавства*. 2004. Т. 12. С. 237–241.

5. Archives, Harmony and Friendship: Ensuring cultural sensitivity, justice and cooperation in a globalized world / ICA International Congress. Seoul, Republic of South Korea, 2016. 267 p.

6. Margaret C. Norton. The First International Congress of Archivists, Paris, France, August 21–26, 1950. *American Archivist*, 1951. Vol. 14. № 1 (January). P. 13–96.